KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu
Bezpieczeństwo usług sieciowych [S2Teleinf2-STRC>BUs]

Przedmiot

Kierunek studiów
Teleinformatyka

Rok/Semestr
1/2

Studia w zakresie (specjalność)
–

Profil studiów
ogólnoakademicki

Poziom studiów
drugiego stopnia

Język oferowanego przedmiotu
polski

Forma studiów
stacjonarne

Wymagalność
obligatoryjny

Liczba godzin

Wykład
14

Laboratorium
24

Inne (np. online)
0

Ćwiczenia
0

Projekty/seminaria
0

Liczba punktów ECTS

3,00

Koordynatorzy

dr hab. inż. Piotr Zwierzykowski prof. PP
piotr.zwierzykowski@put.poznan.pl

mgr inż. Błażej Nowak
blazej.nowak@put.poznan.pl

Wykładowcy

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza na temat sieci: Studenci powinni posiadać podstawową wiedzę na temat sieci komputerowych, w tym pojęć takich jak adresacja IP, routing, switching, protokoły sieciowe, firewalle i architektura sieci. Znajomość tworzenia aplikacji: Studenci powinni znać koncepcje i język(i) (np. Java, Python, C#, PHP, JavaScript) tworzenia aplikacji webowych. Dużą zaletą będzie znajomość choćby jednego frameworka związanego z tworzeniem aplikacji webowych. Studenci powinni być dobrze zaznajomieni z tworzeniem i używaniem relacyjnych baz danych. Wymagane jest też aby student znał podstawy protokołu http / https. Podstawy bezpieczeństwa: Studenci powinni posiadać podstawową wiedzę na temat ogólnych zasad i koncepcji bezpieczeństwa, w tym uwierzytelniania, szyfrowania, kontroli dostępu i typowych zagrożeń bezpieczeństwa.

Cel przedmiotu

Celem jest edukacja Studentów w zakresie podstawowych pojęć, zasad i najlepszych praktyk związanych z bezpieczeństwem usług sieciowych i bezpieczeństwem warstwy aplikacji. przedmiot ma na celu zwiększenie świadomości uczestników na temat potencjalnego ryzyka, zagrożeń i słabych punktów w tych obszarach oraz dostarczenie im wiedzy umożliwiającej podejmowanie świadomych decyzji dotyczących środków bezpieczeństwa. Dzięki zrozumieniu zagrożeń i słabych punktów wynikających z danych rozwiązań omawianych na tym przedmiocie, Studenci nauczą się skutecznych strategii ograniczania ryzyka i ochrony swoich sieci i aplikacji przed nieautoryzowanym dostępem, naruszeniami danych i innymi incydentami związanymi z bezpieczeństwem.

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza:
1. Szczegółowa wiedza o podstawowych procesach autoryzacji takich jak OAuth i BasicAuth
2. Wiedza o działaniu podstawowych algorytmach szyfrowania w warstwie aplikacji
3. Wiedza o zarządzaniu sesjami i przechowywaniu wrażliwych danych
4. Wiedza w zakresie zasady działania, skutkach i środkach zapobiegawczych podstawowych ataków warstwy aplikacji takich jak:
a. SQL injection
b. Cross site request forgery
c. Cross site scripting
d. Zatruwanie DNS
e. WiFi SSID spoofing
f. Session hijacking
g. Brute force
5. Znajomość architektury standardowych aplikacji webowych
6. Znajomość podstawowych ataków, ich skutków i środków zapobiegawczych warstwy sieciowej i łącza danych takich jak:
a. Zatruwanie ARP
b. WiFi SSID spoofing
c. IP spoofing
d. DDoS
e. ICMP flood
f. Zatruwanie tabeli routingu
g. Ping death
Ma poszerzoną i pogłębioną wiedzę w zakresie [K2_W02] :
- nowoczesnych systemów transmisji i przetwarzania danych,
- urządzeń wchodzących w skład systemów teleinformatycznych.
Zna i rozumie algorytmy wykorzystywane w systemach teleinformatycznych z obszaru specjalizacji [K2_W05].
Ma pogłębioną wiedzę w zakresie przetwarzania i bezpieczeństwa informacji w systemach teleinformatycznych [K2_W08].

Umiejętności:
1. Umiejętność tworzenia prostych aplikacji webowych odpornych na podstawowe ataki
2. Umiejętność wykorzystania szyfrowania do zabezpieczania danych
3. Umiejętność projektowania sieci i wykorzystywania protokołów routingu przy jednoczesnym zabezpieczaniu się przed podstawowymi atakami
4. Umiejętność wykorzystywania podatności aplikacji na wybrane ataki
Potrafi opracować szczegółową dokumentację wyników realizacji eksperymentu, zadania projektowego lub badawczego; potrafi przygotować opracowanie zawierające omówienie tych wyników [K2_U03].
Potrafi wykorzystać poznane metody i modele matematyczne, w razie potrzeby odpowiednio je modyfikując, do realizacji projektów w obszarze teleinformatyki [K2_U06].
Potrafi zaproponować ulepszenia lub rozwiązania alternatywne dla istniejących rozwiązań projektowych i systemów teleinformatycznych [K2_U09]
Potrafi ocenić przydatność i możliwość wykorzystania nowych osiągnięć w zakresie technik, metod projektowania do projektowania i wytwarzania układów i systemów teleinformatycznych zawierających rozwiązania o charakterze innowacyjnym [K2_U10].

Kompetencje społeczne:

Studenci znają i rozumieją wagę i skutki luk bezpieczeństwa, rozumieją, że nowe ataki, wykorzystania podatności i obrona przed nimi to proces ciągły.
Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz do krytycznej oceny odbieranych treści[K2_K01].

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efekty uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

Umiejętności nabyte w ramach zajęć laboratoryjnych weryfikowane są podstawie kolokwium zaliczeniowego, składającego się z 5-10 zadań różnie punktowanych w zależności od stopnia ich trudności lub na podstawie opracowanego projektu przykładowej aplikacji lub sieci. Próg zaliczeniowy: 50+% punktów.
Wiedza nabyta w ramach wykładu jest weryfikowana przez kolokwium końcowe realizowane na ostatnim wykładzie. Każde z kolokwiów składa się z 10-15 pytań (testowych i otwartych), różnie punktowanych. Próg zaliczeniowy: 50+% punktów. Zagadnienia zaliczeniowe, na podstawie których opracowywane są pytania zostaną przesłane studentom drogą mailową z wykorzystaniem systemu uczelnianej poczty elektronicznej lub platformy eKursy.

Treści programowe

Przedmiot obejmuje zagadnienia związane z zapewnieniem bezpieczeństwa usług sieciowych. Bezpieczeństwo usług sieciowych przedstawione głównie w oparciu o bezpieczeństwo usług świadczonych w oparciu o platformę WWW.

Tematyka zajęć

Wykłady:
1. Wprowadzenie do bezpieczeństwa usług sieciowych.
2. Omówienie standardowych aplikacji webowych i najczęstszych podatności.
3. Omówienie podstawowych sposobów wykorzystania / zabezpieczania się przed najczęstszymi podatnościami i aplikacji webowych.
4. Omówienie sposobów i praktyk związanych z zarządzaniem sesją i przechowywaniem wrażliwych danych.
5. Omówienie podstawowych metod autoryzacji.
6. Omówienie podstawowych ataków, sposobów zabezpieczania się i wykorzystywania podatności w warstwie sieci i łącza danych.
7. Kolokwium zaliczeniowe.

Laboratoria:
1. Wprowadzenie do bezpieczeństwa usług sieciowych / zajęcia organizacyjne
2. Stworzenie przykładowej aplikacji webowej bez wykorzystania frameworka.
3. Stworzenie przykładowej aplikacji webowej z wykorzystaniem frameworka.
4. Zaprojektowanie i stworzenie baz danych związanych z napisanymi aplikacjami.
5. Zlokalizowanie podatności napisanych aplikacji.
6. Przeprowadzenie ataków, wykorzystujących zlokalizowane podatności, na własne aplikacje.
7. Modyfikacje napisanych aplikacji zabezpieczające przed równocześnie przeprowadzonymi atakami.
8. Zabezpieczanie i redundancja danych wrażliwych.
9. Wykorzystanie podstawowych algorytmów szyfrujących.
10. Stworzenie przykładowej aplikacji wykorzystującej jeden ze standardowych sposobów autoryzacji.
11. Przeprowadzenie ataku man in the middle z wykorzystaniem WiFi SSID spoofing.
12. Przeprowadzenie ataku ICMP flood na jedną ze swoich aplikacji/maszyn.
13. Przeprowadzenie ataku brute force na wybraną, własną sieć WiFi.
14. Kolokwium zaliczeniowe lub omówienie projektów.

Metody dydaktyczne

Wykład: prezentacja multimedialna, ilustrowana przykładami podawanymi na tablicy oraz pokazami praktycznymi.
Ćwiczenia laboratoryjne: ćwiczenia praktyczne wykonywane samodzielne lub w grupach z wykorzystaniem komputera.

Literatura

Podstawowa:
Sekurak: Bezpieczeństwo aplikacji webowych, Sekurak, 2019, ISBN:10010302135.
A.Muller, M. Meucci: OWASP Testing Guide v4, OWASP, 2014.
W. Stallings: Network Security Essentials: Applications and Standards, Pearson, 2016.

Uzupełniająca:
C. Sanders: Practical Packet Analysis: Using Wireshark to Solve Real-World Network Problems, No Starch Press, 2011.
J. Wright, J. Cache: Hacking Exposed Wireless: Wireless Security Secrets & Solutions, McGraw Hill, 2015.
C. McNab: Network Security Assessment. Know Your Network, O'Reilly Media, 2016.
D. Stuttard, M. Pinto: The Web Application Hacker's Handbook: Finding and Exploiting Security Flaws 2nd Edition, Wiley, 2011.

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	78	3,00
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	38	1,50
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do zajęć laboratoryjnych/ćwiczeń, przygotowanie do kolokwiów/egzaminu, wykonanie projektu)	40	1,50